

Økonomiske overvejelser ved indgåelse af kontrakter om klimacertifikater i landbruget

Forfattere: Karen Jørgensen & Morten Nyland Christensen

SEGES Innovation P/S

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Introduktion

Reduktion af klimaaftryk er et vigtigt fokus, som italesættes af politikere og landbrugserhvervet gennem målsætninger om et "Net Zero Carbon Footprint" i 2050. Det kræver tiltag på bedrifterne, der i nuværende situation ikke kommer uden væsentlige økonomiske omkostninger. En mulig finansieringskilde til omstillingen kan være salg af klimacertifikater, som kan genere en indtægt på at reducere bedriftens klimaaftryk som supplement til de tilhørende omkostninger.

Denne artikel beskriver de overvejelser, du som landmand skal gøre dig, inden der indgås aftaler med henblik på at generere og sælge klimacertifikater fra landbrugsproduktionen. De aftaler, der er på nuværende tidspunkt, er ikke uden konsekvenser, og derfor anbefales det at overveje det grundigt, inden aftaler underskrives.

Her ses der på den økonomiske betydning af salg af klimacertifikater. Der findes også et notat, der går mere ind i de juridiske overvejelser. Derudover findes der et omfattende materiale på Landbrugsinfo, der beskriver hvad et klimacertifikat er.

I de følgende afsnit er de overvejelser der bør fortages behandlet særskilt. De skal ses som områder, som hver skal overvejes inden kontraktindgåelse.

Valg af samarbejdspartner

"Troværdighed af det firma der udsteder klimacertifikaterne, har stor betydning for hvem der er interesseret i at købe disse, og i sidste ende det de kan sælges for"

Klimacertifikater udstedt fra landbruget er ikke på nuværende tidspunkt særligt udbredt i Danmark, men der er en stigende interesse for at reducere drivhusgasudledning, og derved opnå muligheden for at sælge denne reduktion. I den forbindelse er det ikke uden betydning, hvilken samarbejdspartner der vælges til at generere klimacertifikaterne. De skal have en høj troværdighed ved opgørelsen af klimareduktion, for at reduktionen kan handles videre til en tredje part, som primært er andre virksomheder uden for landbruget. Reduktion skal være en reel reduktion og ikke kun en teoretisk reduktion, da køberne af certifikaterne skal kunne være sikker på, at de kan sælge deres "grønne produkt" til en merpris, ikke kun en gang - men over en lang periode.

Nettopris til landmanden

”Omkostninger til certificering og omsætning af klimakreditter kan udgøre halvdelen af bruttoprisen på klimacertifikaterne”

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er væsentlige omkostninger til certificering (for eksempel ISCC eller REDcert) og salg af klimacertifikater. Indtægten fra klimacertifikater kommer ikke automatisk ind på kontoen, da der er mange aspekter omkring salg og certificering af certifikaterne. Det samme gør sig for eksempel gældende i biogasbranchen, hvor der går betydelige ressourcer for den enkelte biogasproducent til certificering og administration af certifikaterne hos Energinet.dk. Derudover kommer der gebyr ved salg via handelsplatforme, hvilket formodes ikke at være anderledes ved klimacertifikaterne fra landbrugsvirksomhederne.

De muligheder der er på nuværende tidspunkt, tager forskellige betalinger for at kunne udstede et certifikat, der kan sælges. Det indebærer for eksempel et medlemskab, udstedelsesomkostninger og salgskommission.

En del af den reduktion, der skabes, bruges til buffer, således at der er sikret mod at den reduktion, der sælges, også altid opnås i praksis, og det reducerer den nettopris landmanden modtager.

Eksempel på salg af klimacertifikater fra en landbrugsvirksomhed:

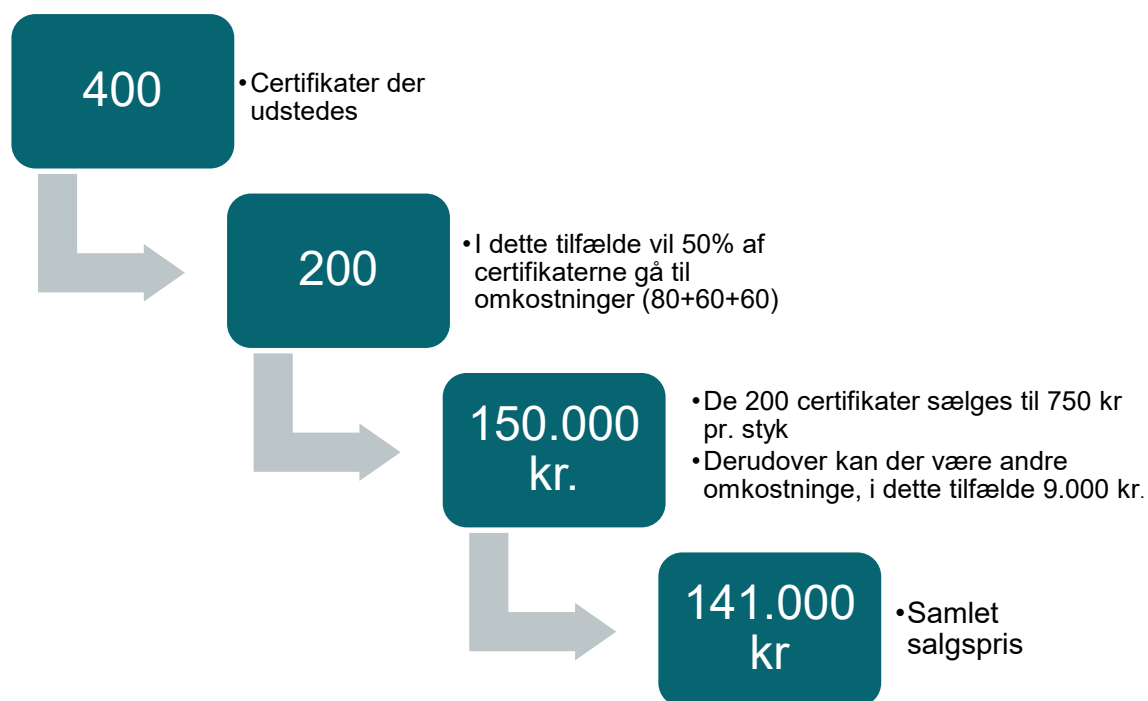
Følgende regneeksempel er baseret på klimareduktion gennem anvendelse af Conservation agriculture (CA), med de offentlige tilgængelige oplysninger der findes medio 2022.

Der tages udgangspunkt i et 200 ha planteavlbrug, der lægges om til CA. Det estimeres at der kan opnås en CO₂e reduktion på 2 tons pr. ha, svarende til 400 tons CO₂e for hele bedriften.

Selskabet, der står for opgørelsen af CO₂e reduktionen og udstedelse af certifikaterne, skal have dækket deres omkostninger via henholdsvis en årlig administrationsafgift på 9.000 kr. og en forsikring af certifikaterne, svarende til 20% af mængden af certifikater. I dette tilfælde 20% af de 400 tons CO₂e og udstedelsesomkostninger på 15% af certifikaterne. Det svarer til, at ud af de 400 certifikater kan der sælges 260. I det øjeblik at certifikaterne skal sælges, er der tilsvarende salgskommissioner. I det viste eksempel svarer det til 15% af certifikaterne.

Prisen på klimacertifikaterne er inden for de seneste år steget kraftigt, bl.a. med ændring i mængden af frie klimakvoter fra EU og stigende efterspørgsel fra virksomhederne og trafik-selskaberne både i Danmark og andre europæiske lande. I dette eksempel er der valgt at regne med en pris på 750 kr. pr. certifikat (1 tons CO₂e).

I figur 1 kan det ses at de 200 ha. der omlægges til Conservation agriculture, med en effekt på 400 tons CO₂e, giver en årlig udbetaling på 141.000 kr. Hvilket svarer til 705 kr. pr. ha og 352 kr. pr CO₂e reduceret.

Figur 1: Eksempel på certifikat handel

Påvirkning af pant og handlemuligheder

"Der er ikke observeret at længerevarende kontrakter om klimacertifikater skal tinglyses"

Kontrakter om klimacertifikater kan være med en binding over en længere årrække. Det stiller spørgsmålet, om en binding på ens handlemuligheder kan have en negativ påvirkning af pantet for finansieringskilderne. På nuværende tidspunkt er der dog ikke noget der tyder på, at en kontrakt skal tinglyses.

Hvis en aftale derimod skal tinglyses, vil det have betydning ved salg af landbrugsvirksomheden, da aftalen enten skal følge med over til ny ejer, eller at der skal foretages en afregning over for certifikatkøber.

Fremtidige forhold, der ændrer handlingsmulighederne på bedriften

"Det er vigtigt at være opmærksom på, om der kan opstå fremtidige forhold, der gør at den reduktion der er kontraktmæssigt forpligtelse til ikke kan opnås"

En kontrakt om klimacertifikater binder en landmand til at opnå en given klimareduktion. Det er muligt at der kan opstå situationer, hvor der kan være udfordringer med at efterleve kontrakten efter den er indgået. Eksempelvis er en kontrakt om Conservation Agriculture baseret på at jorden alternativt er i almindelig dyrkningspraksis, men hvis jorden af en grund ikke dyrkes fremadrettet eller at dyrkningen ændres væsentlig, så kan det være et brud på kontrakten. Der er også fokus på at udtage eller omlægge arealer under BNBO (*Boringsnære beskyttelsesområder*), hvor kravet til dyrkningspraksis kan få betydning for, hvilke muligheder der er for at foretage en CO₂e reduktion.

Når arealerne udtages af dyrkningen af én- eller flerårige afgrøder og overgår til natur, skov eller vådområder, vil det få betydning for, hvordan CO₂ reduktionen kan gennemføres. Det er ikke givet, at disse tiltag vil blive godskrevet ejeren af landbrugsarealet. Det samme vil være tilfældet i forbindelse med jordfordelingsprojekter. Krav om en bestemt dyrkningsform, for at kunne modtage et eller flere EU-tilskud, kan tilsvarende reducere mulighederne for at foretage en CO₂e reduktion i virksomheden.

Aftalen om EU's landbrugspolitik gælder 5 år ad gangen. I den kommende aftale for 2023 til 2027 er der bl.a. et krav om, at 4% af de dyrkede arealer skal braklægges. Som landmand skal man være opmærksom på i hvilke år, der kommer nye EU-aftaler, da det kan få betydning for, hvor stor mængde CO₂e, der kan reduceres og sælges, og særligt hvis der er lavet længerevarende aftaler om en bestemt CO₂e reduktion.

Den økonomiske regnskabspåvirkning

"Der er indikation på at klimacertifikater først skal beskattes når de sælges. Det kan også være nødvendigt at oplyse hvilke eventualforpligtelser der kan opstå"

Klimacertifikater skal ikke sælges det år de udstedes, og derfor er det vigtigt at være opmærksom på hvordan det påvirker regnskabet. Da det ikke nødvendigvis skal sælges det år et certifikat udstedes, så skal oplysninger om forventning til den økonomiske påvirkning af regnskabet med i regnskabsarbejdet, og oplyses af landmanden selv til revisoren. Der er ikke på nuværende tidspunkt en indikation på at de udstedte klimacertifikater beskattes det år de bliver udstedt.

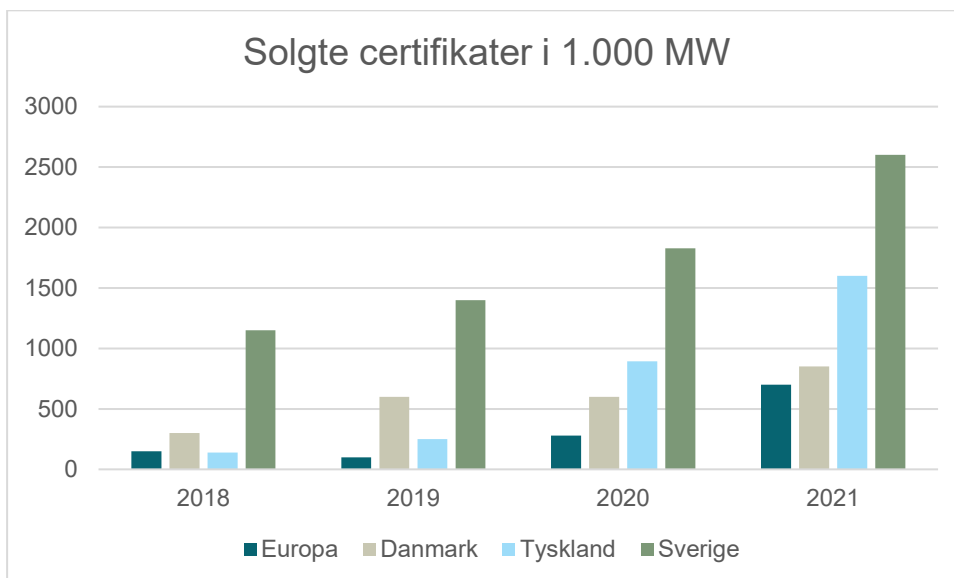
Selvom der ikke er en intention om at bryde en indgået kontrakt om klimacertifikater på regnskabstidspunktet, så kan der være faktorer, der gør det umuligt at fortsætte. Derfor skal der i regnskabet opgøres en eventualforpligtelse på det beløb, der kan kræves tilbage, såfremt kontrakten brydes. Regnskabsmæssigt vil klimacertifikaterne skulle angives i bemærkningerne, da det ikke er et aktiv. Certifikater er at sammenligne med goodwill aktiver, der ikke værdisættes.

Mulighed for at omsætte certifikater som i vind- og biogasmarkedet

"Der skal en væsentlig større volumen bag klimacertifikaterne i landbruget før at der kan omsættes det eksisterende marked for klimacertifikater, som anvendes i dansk engenergiproduktion."

Der er aktuelt få muligheder for landmænd til at kunne udstede og handle klimakreditter. Hvilket kan medføre en risiko for at de eksisterede platforme tager en overpris for deres ydelser på grund af manglende konkurrence. Der findes i dag et etableret marked for omsætning af klimacertifikater fra dansk energiproduktion. Her er der set på mulighederne for at det marked også kunne omsætte klimakreditter i landbruget.

Vindmølle, El- og bionaturgasmarked har i flere år handlet med certifikater og markedet er inde i en stigende udvikling. Certifikater fra bionaturgas sælges til blandt andet købere i Danmark, Sverige og Tyskland. Udviklingen i antal certifikater er steget fra ca. 1,7 mio. i 2018 til næsten 6 mio. i 2021, og stigningen i handler forsætter ind i 2022. Se figur 2.

Figur 2: Handler med bionaturgas certifikater fra danske biogasanlæg

På nuværende tidspunkt er der meget få købere til klimacertifikaterne fra landbruget. Udfordringen med certifikater fra landbrug, som skal handles på det internationale marked, er at mængden af certifikater skal være høj, for eksisterende aktører vil gå ind i markedet. Det er undersøgt, at der skal handles over 3 mio. certifikater for at volumen er stor nok til, at etablerede mellemhandlere af certifikater vil interessere sig for primærlandbruget. Samtidig skal der være en tidshorizont på minimum 5 år, da køberne til certifikaterne vil være sikre på, at de kan købes over en årrække.

I grove træk skal der omlægges omkring 1,5 mio. ha., fra eksemplet tidligere med Conservation agriculture, før de større etablerede mellemhandlere af certifikater vil være interesserede i at opbygge en handelsplatform til landbrugsvirksomhederne. Skal landbruget ind på det etablerede marked, så skal volumen altså op.

Aktuelt er omkostningsniveauet i energimarkedet for at handle certifikater i intervallet 13-15 euro pr. tons CO₂e og auditprocesserne i Europa er mellem 10-12 euro. pr. tons CO₂e. Da landmændene ikke har en stor volumen på nuværende tidspunkt, vil omkostningerne blive for store, såfremt det faktisk var muligt at handle gennem de eksisterende platforme. Dermed vil det være svært at få en pris for klimacertifikaterne på niveau med vind- eller bionaturgas certifikaterne på nuværende tidspunkt.

En mulighed for at få en højere nettoudbetaling for landmændene er, at etablere et samarbejde mellem flere landmænd, og dermed have en stor pulje af certifikater, der kan bydes ud til de forskellige mellemhandlere af certifikater. En anden mulighed er, at der etableres et landbrugsselskab, der udbyder certifikaterne fra landbrug i en samlet pulje til mellemhandlerne. Som nævnt overfor er betingelsen, at der er certifikater fra omkring 1,5 mio. ha eller derover.